

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Καρ. Σερβίας 10

101 84 ΑΘΗΝΑ

2103375571

2103375986

ggde.legal@mofadm.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ: ΩΗΣΔΗ-Σ16

Αθήνα, 23/12/2016

ΠΟΛ. 1195

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Διανομής

ΘΕΜΑ: «Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 36 του ν. 4389/2016 (Α' 94) για τη δικαστική εκπροσώπηση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, τη νομική και δικαστική υποστήριξη αυτής και την οργάνωση και λειτουργία του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ)»

Με την παρούσα κοινοποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4389/2016 (Α' 94), όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 105 του ν. 4446/2016 (Α'240), για τη δικαστική εκπροσώπηση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (εφεξής η «Αρχή») και την εν γένει νομική υποστήριξη των υποθέσεων αυτής από 1.1.2017.

1. Δικαστική και εξώδικη εκπροσώπηση και εν γένει νομική υποστήριξη της ΑΑΔΕ

Η Αρχή εκπροσωπείται δικαστικώς και εξωδίκως από τον Διοικητή της και παρίσταται αυτοτελώς, εκπροσωπώντας το Δημόσιο, σε κάθε είδους δίκες με αντικείμενο πράξεις ή παραλείψεις της ή έννομες σχέσεις που την αφορούν. Οι επιδόσεις των δικογράφων στις δίκες αυτές γίνονται πλέον στον Διοικητή αντί του Υπουργού Οικονομικών.

Ειδικώς για την εκπροσώπηση και την επίδοση των δικογράφων σε δίκες που αφορούν σε φορολογικές εν γένει διαφορές και σε διαφορές που αναφύονται κατά την είσπραξη των δημοσίων εσόδων, εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, οι διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1 περίπτωση α΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 49 (παράγραφοι 2 και 4) και 219 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α΄ 97) και 85 παρ. 1, εδάφιο πρώτο του ν.δ 356/1974 (Α΄ 90). Η προβλεπόμενη στο άρθρο 85 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο του ν.δ. 356/1974 κοινοποίηση στον Υπουργό Οικονομικών γίνεται στον Διοικητή, στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ (άρθρο 36 παρ. 1 ν. 4389/2016).

2. Νομική και δικαστική υποστήριξη της ΑΑΔΕ

Η εν γένει νομική και δικαστική υποστήριξη των υποθέσεων της Αρχής και το γνωμοδοτικό έργο διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ) δια των υπηρεσιακών μονάδων αυτού (Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων, Γραφεία Νομικών Συμβούλων, Δικαστικά Γραφεία) και των δικηγόρων του Δημοσίου, σύμφωνα με της διατάξεις του Οργανισμού του ΝΣΚ (ν. 3086/2002, Α΄ 324).

3. Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ)

Το Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας μετονομάζεται σε Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ), αποτελεί υπηρεσιακή μονάδα του ΝΣΚ, λειτουργεί στην ΑΑΔΕ και διατηρεί τις καθ΄ ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητές του, στις οποίες προστίθενται και οι αρμοδιότητες που άπτονται των υποθέσεων που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις της ΑΑΔΕ ή αφορούν σε έννομες σχέσεις της και δεν εμπίπτουν στην κατά τόπο και καθ΄ ύλην αρμοδιότητα άλλων οργανικών μονάδων του ΝΣΚ. Για της υποθέσεις εκτός της καθ΄ ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητας του ΕΝΓΔΕ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Οργανισμού του ΝΣΚ. (άρθρο 36§2 ν. 4389/2016).

Στο ΕΝΓΔΕ θα λειτουργούν δύο Τμήματα:

- **το Τμήμα Α΄, Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων**, το οποίο θα χειρίζεται τις φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις που άπτονται

του προσδιορισμού του φόρου και τις συναφείς με αυτές ποινικές υποθέσεις, δηλαδή τις υποθέσεις οι οποίες ανήκαν στο Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας (ΕΓΝΣΦ) και

- **το Τμήμα Β', Διοικητικής Εκτέλεσης και Λοιπών Υποθέσεων**, το οποίο θα χειρίζεται τις φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις που ανάγονται στο στάδιο της βεβαίωσης υπό στενή έννοια, τις υποθέσεις της εκτέλεσης (κοινής και διοικητικής), τις λοιπές υποθέσεις που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις της Αρχής ή αφορούν σε έννομες σχέσεις της (όπως αγωγές, ακυρωτικές διαφορές, υπαλληλικές προσφυγές κ.λπ.), καθώς και τις συναφείς, προς όλες τις προαναφερθείσες, ποινικές υποθέσεις, δηλαδή τις υποθέσεις οι οποίες ανήκαν στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών.

4. Υποθέσεις μη υπαγόμενες στην καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα του ΕΝΓΔΕ

Διευκρινιστικά σημειώνεται ότι στην καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα του ΕΝΓΔΕ **δεν υπάγονται** οι εξής υποθέσεις:

α. Εκ των κατ' είδος υποθέσεων αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο 3, εκείνες οι οποίες ανήκουν στην κατά τόπο και καθ' ύλην αρμοδιότητα άλλων υπηρεσιακών μονάδων του ΝΣΚ.

β. Οι λοιπές πάσης φύσεως υποθέσεις, οι οποίες δεν αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις της ΑΑΔΕ ή δεν αφορούν έννομες σχέσεις της (π.χ. προσφυγές κατά πράξεων επιβολής προστίμου για παραβάσεις της λιμενικής, εργατικής, πολεοδομικής, περιβαλλοντικής νομοθεσίας κλπ), υπάγονται στην καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα των οικείων υπηρεσιακών μονάδων του ΝΣΚ (Γραφεία Νομικού Συμβούλου ή Δικαστικά Γραφεία) ή των δικηγόρων του Δημοσίου. Τα ίδια ισχύουν ακόμα και αν οι υποθέσεις αυτές ανάγονται στο στάδιο της εισπράξεως, δεδομένου ότι έχουν ως υπόβαθρο πράξεις ή παραλείψεις άλλων υπηρεσιών ή οργάνων εκτός της ΑΑΔΕ και δεν μπορεί να διασπάται η υπόθεση, ανάλογα με το στάδιο στο οποίο ανάγεται.

Για τις υποθέσεις εκτός της καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητας του ΕΝΓΔΕ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Οργανισμού του ΝΣΚ.

5. Έναρξη λειτουργίας του ΕΝΓΔΕ

Το Γραφείο θα αρχίσει να λειτουργεί από 1-1-2017, ημερομηνία από την οποία θα αρχίσει να λειτουργεί και η ΑΑΔΕ.

6. Αλληλογραφία με το ΕΝΓΔΕ

Σε συνέχεια των ανωτέρω, η αλληλογραφία όλων των υπηρεσιών της Αρχής με το ΕΝΓΔΕ γίνεται προς το:

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΕΙΔΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄

(ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ)

Ακαδημίας 68 & Χαρ. Τρικούπη, Τ.Κ. 106 78, ΑΘΗΝΑ

ή

ΤΜΗΜΑ Β΄

(ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ)

Καρ. Σερβίας 10, Τ.Κ. 101 84, ΑΘΗΝΑ

Συνημμένα: Οι διατάξεις του άρθρου 36 ν. 4389/2016, όπως ισχύουν.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Γ. ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

A. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Διευθύνσεις, Αυτοτελή Τμήματα και Αυτοτελή Γραφεία της Κεντρικής Υπηρεσίας της Γ.Γ.Δ.Ε

2. Αποδέκτες πινάκων Β΄, Γ΄, Δ, Ε΄

B΄. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Κεντρική Υπηρεσία ΝΣΚ

2. Αποδέκτες πινάκων Α΄, ΣΤ΄, Ζ΄, Η΄, Ι΄, ΙΑ΄, ΙΒ΄, ΙΣΤ΄

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων
4. Γραφείο κ. Αναπλ. Γενικού Δ/ντή Φορολογικής Διοίκησης
5. Γραφεία κ.κ. Γενικών Δ/ντών
6. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
7. Δ/ση Νομικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε.

Άρθρο 36

ν. 4389/2016

(όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 105 παρ. 7 του ν. 4446/2016)

Δικαστική εκπροσώπηση

1. Η Αρχή εκπροσωπείται δικαστικώς και εξωδίκως από τον Διοικητή της και παρίσταται αυτοτελώς, εκπροσωπώντας το Δημόσιο, σε κάθε είδους δίκες που έχουν ως αντικείμενο πράξεις ή παραλείψεις της ή τις έννομες σχέσεις που την αφορούν. Οι επιδόσεις των δικογράφων στις δίκες αυτές γίνονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις προς τον Διοικητή, αντί του Υπουργού των Οικονομικών. Ειδικώς για την εκπροσώπηση και την επίδοση των δικογράφων σε δίκες που αφορούν σε φορολογικές εν γένει διαφορές και σε διαφορές που αναφύονται κατά είσπραξη των δημοσίων εσόδων, εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, οι διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1 περίπτωση α`, σε συνδυασμό προς το άρθρο 49 (παράγραφοι 2 και 4) και 219 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97) και 85 παρ. 1, εδάφιο πρώτο του ν.δ. 356/1974 (Α` 90). Η προβλεπόμενη στο άρθρο 85 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο του ν.δ. 356/1974 κοινοποίηση στον Υπουργό Οικονομικών γίνεται προς τον Διοικητή, στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ.

2. α) Η εν γένει νομική και δικαστική υποστήριξη των υποθέσεων της Αρχής και το γνωμοδοτικό έργο διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

(ΝΣΚ), σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού του (ν. 3086/2002, Α` 324). Το Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας μετονομάζεται σε Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ), αποτελεί υπηρεσιακή μονάδα του ΝΣΚ, λειτουργεί στην ΑΑΔΕ και διατηρεί τις καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητές του, στις οποίες προστίθενται και οι αρμοδιότητες που άπτονται των υποθέσεων που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις της ΑΑΔΕ ή αφορούν σε έννομες σχέσεις της και δεν εμπίπτουν στην κατά τόπο και καθ' ύλην αρμοδιότητα άλλων οργανικών μονάδων του ΝΣΚ. Για τις υποθέσεις εκτός της καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητας του ΕΝΓΔΕ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Οργανισμού του ΝΣΚ.

β) Η γραμματεία του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων στελεχώνεται από υπαλλήλους της Αρχής, με απόφαση απόσπασης του Διοικητή της, η οποία καθορίζει τη χρονική της διάρκεια, καθώς και την παράταση, διακοπή ή ανάκλησή της.

«3 . Στην αρμοδιότητα του ΕΝΓΔΕ περιλαμβάνονται, ιδίως:

α) Η εν γένει νομική υποστήριξη της ΑΑΔΕ, με την έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα που υποβάλλονται από τον Διοικητή της και πρακτικών γνωμοδοτήσεων επί αιτήσεων εξωδίκου αναγνώρισεως απαιτήσεως, δικαστικού και εξωδίκου συμβιβασμού και επί της τηρητέας δικαστικής ή διοικητικής πορείας των υποθέσεων. Ερωτήματα που άπτονται της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας υποβάλλονται αποκλειστικώς από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, οπότε και μόνον οι επ' αυτών εκδιδόμενες και γενόμενες αποδεκτές γνωμοδοτήσεις δεσμεύουν τις αντίστοιχες αρχές, με εξαίρεση τα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 4389/2016 ερωτήματα, για τα οποία η ως άνω αρμοδιότητα ασκείται παράλληλα και από τον Υπουργό Οικονομικών. Επί των ερωτημάτων του προηγούμενου εδαφίου δεν χορηγείται αντίγραφο των εισηγήσεων. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στο δεύτερο εδάφιο της περιπτ. β' της παρ. 1 του άρθρου 6 του Οργανισμού του ΝΣΚ (ν. 3086/2002, Α' 324) και στην παρ. 4, η αποδοχή ή μη των γνωμοδοτήσεων και η έγκριση ή μη των πρακτικών γίνεται με επισημειωματική πράξη του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

β) Η παράσταση, υποστήριξη και υπεράσπιση των υποθέσεων, για τις οποίες είναι κατά νόμο υποχρεωτική η παράσταση με μέλος του ΝΣΚ, ενώπιον του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και όλων των διοικητικών, πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων των Αθηνών και ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων Πειραιώς για τις φορολογικές και

τελωνειακές υποθέσεις, επιφυλασσομένης της κατά την περίπτ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 8 του Οργανισμού του ΝΣΚ (ν. 3086/2002, Α' 324) αρμοδιότητας του Προέδρου του ΝΣΚ.

γ) Η απόφαση για την μη άσκηση ενδίκων μέσων κατά των ανέκκλητων δικαστικών αποφάσεων, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις παραδεκτής ασκήσεως ή δεν παρέχονται βάσιμοι λόγοι, και η άσκηση των αιτήσεων, ενδίκων βοηθημάτων και μέσων ενώπιον του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου. Η γνωμοδότηση για την μη άσκηση ενδίκων μέσων κατά των δικαστικών αποφάσεων, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις παραδεκτής ασκήσεως ή δεν παρέχονται βάσιμοι λόγοι και η άσκηση των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων ενώπιον των δικαστηρίων της ουσίας επί υποθέσεων για τις οποίες είναι κατά νόμο υποχρεωτική η παράσταση με μέλος του και ανήκουν στην αρμοδιότητα του Γραφείου.

δ) Η νομική υποστήριξη κατά την κατάρτιση των συμβάσεων στις οποίες συμβάλλεται η ΑΑΔΕ. Η νομοτεχνική υποστήριξη της ΑΑΔΕ κατά την κατάρτιση προτάσεων σχεδίων νόμων και κανονιστικών πράξεων, εφόσον παραπέμπονται αρμοδίως από τον Διοικητή της. ε) Η εισήγηση προς τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, για τη λήψη νομοθετικών μέτρων, τα οποία είναι αναγκαία για την άρση των προβλημάτων που παρατηρούνται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας και εν γένει για την προάσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων του Δημοσίου και, γενικότερα, του δημόσιου συμφέροντος.

στ) Η άμεση ενημέρωση των αρμοδίων Κεντρικών Διευθύνσεων και υπηρεσιών που υπάγονται στην ΑΑΔΕ ή απ' ευθείας στον Διοικητή της, για τη νομολογία των ανωτάτων δικαστηρίων επί των δικαστικών υποθέσεων αρμοδιότητας του Γραφείου.

ζ) Η σύνταξη και αποστολή σχεδίων δικογράφων ενδίκων μέσων και η αποστολή υπομνημάτων προς υποβοήθηση του έργου των φορολογικών και τελωνειακών αρχών και η υποβοήθηση του έργου των υπηρεσιών εν γένει της ΑΑΔΕ για τη σύνταξη της εκθέσεως απόψεως προς τα δικαστήρια, επί περιπλόκων και δυσχερών νομικών ζητημάτων.

η) Η συμμετοχή σε συλλογικά όργανα που συστήνονται για θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της ΑΑΔΕ, κατόπιν υποβολής αιτήματος του Διοικητή.

4. Για τη μη άσκηση ενδίκων μέσων επί φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων και υποθέσεων εκτελέσεως (κοινής και διοικητικής), καθώς και για την εισαγωγή ή μη στο ακροατήριο των πάσης φύσεως υποθέσεων επί των οποίων έχουν εκδοθεί αποφάσεις σε συμβούλιο κατά τη διαδικασία των άρθρων 34Α και 34Β του π.δ. 18/1989, του άρθρου 126 Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ή κατ' άλλη παρόμοια διαδικασία, αποφαινεται η Τριμελής Επιτροπή του Γραφείου, ύστερα από προφορική εισήγηση του εισηγητή της υπόθεσης, με χρονολογημένη ενυπόγραφη επί του επισήμου αντιγράφου της αποφάσεως, πράξη των μελών της, στην οποία περιέχεται συνοπτική αιτιολογία. Για την άσκηση της αρμοδιότητάς της αυτής η Επιτροπή απαρτίζεται από έναν Αντιπρόεδρο ή έναν Νομικό Σύμβουλο, ένα Πρόεδρο και τον εισηγητή της υπόθεσης.

5. Το ΕΝΓΔΕ συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία υποβάλλεται στον Διοικητή της Αρχής μέχρι τέλους Μαρτίου κάθε έτους. Στην έκθεση αυτή γίνεται καταγραφή και αποτίμηση του έργου του Γραφείου του προηγούμενου έτους. Στην έκθεση περιλαμβάνονται συνοπτική παράθεση των δικαστικών αποφάσεων αρμοδιότητας της ΑΑΔΕ, που εκδόθηκαν από το ΑΕΔ και τα ανώτατα δικαστήρια, παρατηρήσεις και εισήγηση για τις ρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται, με ειδικότερη επισήμανση των αιτίων ακυρώσεως κανονιστικών ή ατομικών πράξεων.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 του άρθρου 55 του ν. 2214/1994 (Α' 75) καταργούνται.»

*Οι παράγραφοι 3 έως 6 προστέθηκαν με το άρθρο 105 παρ. 7 ν.4446/2016 (Α' 240).